

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 16ης Αυγούστου 2018

σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί προγράμματος ανταλλαγών, συνδρομής και κατάρτισης για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια (πρόγραμμα «Pericles IV»)

(CON/2018/35)

(2018/C 378/03)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 25 Ιουνίου 2018 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί προγράμματος ανταλλαγών, συνδρομής και κατάρτισης για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια για την περίοδο 2021-2027 (πρόγραμμα «Pericles IV») (εφεξής ο «προτεινόμενος κανονισμός») ⁽¹⁾.

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στο άρθρο 133 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, κατόπιν διαβούλευσης με την ΕΚΤ και με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της, θεσπίζουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη χρήση του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Γενικές παρατηρήσεις

- 1.1. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι από την 1η Ιανουαρίου 2021 ο προτεινόμενος κανονισμός πρόκειται να τροποποιήσει τη νομική βάση του τρέχοντος προγράμματος Pericles 2020, το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 331/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, προκειμένου να συνεχιστεί η εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος έως τα τέλη του 2027.
- 1.2. Η ΕΚΤ επαναλαμβάνει την άποψή της ότι το πρόγραμμα Pericles αποτελεί χρήσιμη συμβολή στις δραστηριότητες που ασκούν ήδη η ίδια, η Ευρωπόλ και οι εθνικές αρχές στο πεδίο της καταπολέμησης της παραχάραξης και κίβδηλειας των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ ⁽³⁾. Η ίδια εκφράζει την πεποίθησή της ότι το πρόγραμμα Pericles IV θα εξακολουθήσει να συμβάλλει στη διαφύλαξη της ακεραιότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ.
- 1.3. Η ΕΚΤ υπογραμμίζει τον ενεργό της ρόλο στην καταπολέμηση της παραχάραξης και της κίβδηλειας. Ειδικότερα, εκπονεί τα σχέδια και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας των τραπεζογραμματίων ευρώ που, αφενός, επιτρέπουν στο κοινό και τους ειδικούς να διακρίνουν τα γνήσια από τα πλαστά και, αφετέρου, λειτουργούν αποτρεπτικά έναντι των παραχαρακτών.
- 1.4. Τα τραπεζογραμμάτια της σειράς «Ευρώπη» έχουν αρχίσει να εισάγονται σταδιακά από το 2013. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κυκλοφορία τραπεζογραμματίων με αναβαθμισμένα χαρακτηριστικά ασφαλείας η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών στους κατασκευαστές και προμηθευτές εξοπλισμού επεξεργασίας τραπεζογραμματίων, καθώς επίσης και σε εμπορικές τράπεζες, εμπόρους λιανικής και κάθε άλλο πρόσωπο το οποίο χρησιμοποιεί παρόμοιο εξοπλισμό ή χειρίζεται μετρητά σε ημερήσια βάση. Ακόμη, η ΕΚΤ προσφέρει προγράμματα κατάρτισης και εκπαιδευτικό υλικό προς ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης των χειριστών μετρητών. Εξάλλου, μετά από την κυκλοφορία κάθε νέας σειράς τραπεζογραμματίων διατίθενται στο κοινό πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά σχεδίασης και ασφαλείας τους.

⁽¹⁾ COM(2018) 369 τελικό.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 331/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, περί προγράμματος ανταλλαγών, συνδρομής και κατάρτισης για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια (πρόγραμμα «Pericles 2020») και την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 2001/923/ΕΚ, 2001/924/ΕΚ, 2006/75/ΕΚ, 2006/76/ΕΚ, 2006/849/ΕΚ και 2006/850/ΕΚ (ΕΕ L 103 της 5.4.2014, σ. 1).

⁽³⁾ Βλέπε παράγραφο 1 της γνώμης CON/2006/35 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 5ης Ιουλίου 2006, κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφορικά με δύο προτάσεις απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα δράσης στον τομέα των ανταλλαγών, της συνδρομής και της κατάρτισης για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια (πρόγραμμα «Pericles») (ΕΕ C 163 της 14.7.2006, σ. 7) και παράγραφο 1.1 της γνώμης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 2ας Μαρτίου 2012, Σχετικά με πρόταση για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση προγράμματος ανταλλαγών, συνδρομής και κατάρτισης για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια (πρόγραμμα «Pericles 2020») (ΕΕ C 137 της 12.5.2012, σ. 7). Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

- 1.5. Ακόμη, η ΕΚΤ αναλύει νέους τύπους παραχάραξης στο κέντρο ανάλυσης πλαστών τραπεζογραμματίων (ΚΑΠΤ) που διαθέτει και χρησιμοποιεί τη γνώση που αποκτά προκειμένου να παρέχει καλύτερες συμβουλές στις δικτυικές αρχές. Το ΚΑΠΤ συντονίζει τη διάδοση όλων των γνωστών τεχνικών και στατιστικών δεδομένων σχετικά με τα πλαστά ευρώ σε κάθε ενδιαφερόμενο.
- 1.6. Οι παραχάρακτες χρησιμοποιούν ολοένα συχνότερα υλικό και λογισμικό ψηφιακής απεικόνισης. Ενόψει τούτου η ομάδα κεντρικών τραπεζών για την αποτροπή της παραχάραξης, μέλος της οποίας είναι η ΕΚΤ, υποστηρίζει και χρησιμοποιεί τεχνολογικά μέσα, όπως συστήματα αποτροπής της παραχάραξης, τα οποία εμποδίζουν την επεξεργασία ή την αναπαραγωγή εικόνων προστατευόμενων τραπεζογραμματίων.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

- 2.1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 του προτεινόμενου κανονισμού, κατά την εφαρμογή του προγράμματος Pericles IV σε συνεργασία με τα κράτη μέλη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει υπόψη ανάλογα μέτρα που τυχόν εκπονούν άλλες αρμόδιες οντότητες, ιδίως η ΕΚΤ και η Ευρωπόλ. Η ΕΚΤ ενθαρρύνει την Επιτροπή να αξιοποιήσει στο έπακρο την πείρα που διαθέτει στην παροχή κατάρτισης και πληροφοριών για τα τραπεζογραμμάτια ευρώ, διασφαλίζοντας την πλήρη συμμετοχή της στο πλαίσιο αυτό.
- 2.2. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά την ομαλή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων του προγράμματος Pericles IV η ΕΚΤ επαναλαμβάνει την άποψή της ως προς τα αναμενόμενα οφέλη της επικοινωνίας και συνεργασίας της Επιτροπής με την ίδια και την Ευρωπόλ κατά την εκπόνηση των προγραμμάτων εργασίας που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του, ιδίως της από κοινού εξέτασης των πρωτοβουλιών, έτσι ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο άσκοπης επανάληψης εργασιών και επικάλυψης μεταξύ του συγκεκριμένου προγράμματος, άλλων συναφών προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων της ΕΚΤ σε θέματα κατάρτισης⁽¹⁾. Εξάλλου, μια τέτοια συνεργασία αναμένεται ότι θα διευκολύνει την εφαρμογή μιας κοινής στρατηγικής κατά της παραχάραξης και της απάτης με αντικείμενο το ευρώ. Για τους λόγους αυτούς το άρθρο 10 του προτεινόμενου κανονισμού θα πρέπει να τροποποιηθεί, ώστε να προβλέπει την έγκαιρη διαβούλευση της Επιτροπής με τους κύριους εμπλεκόμενους φορείς όσον αφορά τα προγράμματα εργασίας, συμπεριλαμβανομένων της ΕΚΤ και της Ευρωπόλ. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει στην ΕΚΤ επαρκή χρόνο για σκοπούς εξοικειώσής της με τα έγγραφα τεκμηρίωσης σχετικά με τα προγράμματα εργασίας τα οποία πρόκειται να εκπονούνται σύμφωνα με το άρθρο 10⁽²⁾.
- 2.3. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του προτεινόμενου κανονισμού η Επιτροπή υποχρεούται να παρέχει ετήσια ενημέρωση για τα αποτελέσματα του προγράμματος Pericles IV. Το άρθρο 13 προβλέπει μία ενδιάμεση αξιολόγηση στη διάρκεια του προγράμματος και μία τελική αξιολόγηση με την ολοκλήρωσή του. Ενώ η Επιτροπή ανακοινώνει τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων και τις παρατηρήσεις της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την ΕΚΤ, η ίδια παρέχει ετήσια ενημέρωση μόνο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η ΕΚΤ επισημαίνει περαιτέρω ότι η Επιτροπή ανακοίνωσε τα συμπεράσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης του προγράμματος Pericles 2020 μόνο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο⁽³⁾. Ενόψει των παραπάνω η ΕΚΤ υπογραμμίζει την ανάγκη, πρώτον, η ίδια να συμμετέχει τακτικά στην εκπόνηση των εκθέσεων αξιολόγησης στη διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να αποτυπώνονται τα μέτρα που αυτή λαμβάνει και η ενεργή της συμμετοχή στην καταπολέμηση της παραχάραξης· δεύτερον, να αποτυπώνονται δεόντως στις εκθέσεις αξιολόγησης και τις ανακοινώσεις οι απόψεις των οντοτήτων που συμμετέχουν ενεργά στην εκπόνηση ανάλογων μέτρων παράλληλα με την Επιτροπή· και τρίτον, η ίδια να ενημερώνεται τακτικά για το πρόγραμμα στο μέλλον. Ενόψει των παραπάνω η ΕΚΤ προτείνει την τροποποίηση του άρθρου 12 παράγραφος 3 και του άρθρου 13 παράγραφος 3 του προτεινόμενου κανονισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ίδια ενημερώνεται και για τα αποτελέσματα του προγράμματος σε ετήσια βάση και για τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις του.
- 2.4. Με το άρθρο 11 του προτεινόμενου κανονισμού παρέχεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει ιδίως κατ' εξουσιοδότηση πράξεις με σκοπό την κατάρτιση διατάξεων για τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης κατά το άρθρο 12 παράγραφος 2. Η ΕΚΤ παρατηρεί ότι η συγκεκριμένη εξουσία παρέχεται ήδη με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 331/2014, ενώ σημειώνει περαιτέρω ότι το άρθρο 133 της Συνθήκης απαιτεί διαβούλευση με την ίδια πριν από τη λήψη κάθε μέτρου αναγκαίου για τη χρήση του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος. Η υποχρέωση αυτή δεν περιορίζεται στον προτεινόμενο κανονισμό, αλλά καταλαμβάνει και κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που αφορούν τους τομείς αρμοδιοτήτων που ειδικότερα ορίζονται στη βασική νομοθετική πράξη. Η διαβούλευση με την ΕΚΤ σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό βασίζεται στο άρθρο 133 της Συνθήκης και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να λαμβάνει χώρα και πριν από την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων του άρθρου 12 παράγραφος 2 του προτεινόμενου κανονισμού, δεδομένου ότι οι εν λόγω πράξεις αποτελούν εκτελεστικά μέτρα για την προστασία του ευρώ έναντι της παραχάραξης και, ως εκ τούτου, και μέτρα αναγκαία για τη χρήση του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος. Η ΕΚΤ προτείνει η Επιτροπή να διαβουλευεται επίσημα και μαζί της υπό το φως του άρθρου 11 παράγραφος 4, το οποίο προβλέπει υποχρέωση της δεύτερης να συμβουλευεται τους εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τα κράτη μέλη πριν από την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

⁽¹⁾ Βλέπε παράγραφο 8 της γνώμης CON/2005/22 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 21ης Ιουνίου 2005, κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με δύο προτάσεις απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα δράσης στον τομέα των ανταλλαγών, της συνδρομής και της κατάρτισης για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία (πρόγραμμα «Pericles») (ΕΕ C 161 της 1.7.2005, σ. 11), παράγραφο 2.2 της γνώμης CON/2006/35 και την παράγραφο 2.4 της γνώμης CON/2012/17.

⁽²⁾ Βλέπε παράγραφο 2.5 της γνώμης CON/2012/17.

⁽³⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 6 του προτεινόμενου κανονισμού.

Συγκεκριμένες προτάσεις αναδιατύπωσης του προτεινόμενου κανονισμού από την ΕΚΤ παρατίθενται σε επιμέρους τεχνικό έγγραφο εργασίας και συνοδεύονται από τη σχετική αιτιολογία. Το τεχνικό έγγραφο εργασίας είναι διαθέσιμο στην αγγλική γλώσσα στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 16 Αυγούστου 2018.

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

Mario DRAGHI
